

ПРИНЦЪТ И КОСТЕНУРКАТА ПРИКАЗКА ОТ ХИЛЯДА И ЕДНА НОЩ

Превод от английски: Анатолий Буковски, Лина Бакалова, Надежда
Накова, 2016

chitanka.info

Разказват, че някога, в много стари времена, живеел могъщ султан, когото Аллах надарил с трима сина: Али, най-големия, Хюсеин, средния, и Мохамед, най-малкия. Те всички били мъжествени и храбри воители, но най-малкият се откроявал сред тях със своята красота, смелост и великодушие. Баща им ги обичал еднакво и решил, че ще бъде най-справедливо да остави на тримата равни дялове от богатството и царството си.

Когато синовете му станали на възраст за женене, султанът извикал своя мъдър и благоразумен везир и му казал:

— О, везире, искам да намеря съпруги за моите трима снове и те извиках, за да ми дадеш съвет.

Везирът размишлявал един час, а после вдигнал глава и отговорил:

— О, владетелю на вечността, въпросът е деликатен, защото не може да се каже предварително кое е добро и кое лошо и никакви планове не могат да променят отреденото от съдбата. Аз предлагам да заведеш тримата принцове, въоръжени с лъкове и стрели, на терасата на двореца и там, след като им завържат очите, накарай всеки от тях да се завърти няколко пъти около себе си. След това нека пуснат стрелите право пред себе си и върху които къщи стрелите паднат, там изпрати своите хора. Нека да доведат стопаните на къщите пред теб и поискай от всеки да даде дъщеря си за жена на принца, чиято стрела е улучила неговата къща. Така всеки от синовете ти ще получи невеста според късмета си.

— Съветът ти е отличен и аз ще го последвам! — извикал султанът. Веднага щом синовете му се върнали от лов, той им казал за намерението си и ги завел с лъковете и стрелите им на терасата на двореца.

Дворцовите сановници ги последвали и наблюдавали със затаен дъх, докато завързвали очите на младежите. Най-големият принц се завъртял и след това пуснал стрелата право пред себе си. Тя профучала бързо във въздуха и паднала върху жилището на един благородник с много висок сан. Стрелата на втория принц на свой ред паднала на терасата на главнокомандващия на султанската армия. Но когато Мохамед обтегнал лъка си, стрелата паднала върху една къща, за която никой не знаел чия е.

Султанът, придружен от свитата си, посетил трите къщи и видял, че дъщерите на видния големец и на главнокомандващия войската били хубави като месечини, а техните родители били много щастливи да ги омъжат за двамата принцове. Но когато владетелят посетил третата къща, където била паднала стрелата на Мохамед, там не намерил никакви обитатели, освен една голяма самотна костенурка.

Тъй като считал, че и дума не може да става един принц да се ожени за някакво си животно, султанът решил, че опитът трябва да се повтори. Най-младият принц се качил отново на терасата и отново пуснал една стрела със завързани очи, но тя паднала право върху къщата на голямата самотна костенурка. Това разгневило султана и той извикал:

— Кълна се в Аллаха, твоята стрелба не е сполучлива днес, сине мой! Прослави Пророка!

— Благословия и мир на него и приближените му и на верните нему! — отговорил Мохамед.

— Сега призови Аллаха — възкликнал султанът — и изпрати трета стрела!

— В името на милостивия и състрадателния! — извикал Мохамед, като силно обтегнал лъка си и изпратил трета стрела върху покрива на къщата, обитавана от голямата самотна костенурка.

Когато султанът напълно се убедил, че съдбата е избрала костенурката, той решил, че най-малкият му син трябва да остане ерген, и му казал:

— Сине мой, тъй като тази костенурка не е от нашата раса, от нашия вид и от нашата религия, по-добре е за теб изобщо да не се жениш, докато милостивият Аллах ни прибере отново при себе си.

Но младият Мохамед не бил съгласен с това и извикал:

— Кълна се в светостта на Пророка — да се слави името му, — че моето ергенство свърши! Щом като съдбата ми е определила голямата костенурка, аз ще се оженя за нея и това е!

— Явно е, че съдбата ти я е определила! — извикал смаяният султан. — Но би било чудовищно едно човешко същество да се ожени за костенурка!

— Аз не се интересувам от коя да е костенурка — извикал принцът. — Искам да се оженя точно за тази костенурка.

Султанът, който обичал сина си, повече не възразил, но въпреки че сватбите на Али и Хюсеин били празнувани с много блясък четирийсет дни и четирийсет нощи, никой в двореца — нито двамата по-големи братя, нито техните жени, нито жените на емирите и сановниците — не приел поканата за сватбата на Мохамед. Напротив, направили всичко възможно да му я провалят и вгорчат. Горкият Мохамед бил жестоко унижаван от подигравателни усмивки и обърнати гърбове, с които навсякъде го посрещали.

Минало време след трите сватби. Към годините и тегобите на властта на султана се добавило и разочарованието му от Мохамед. Това прегърбило снагата му и костите му изтънели. Той залинял и кожата му пожълтяла. Загубил апетита си, а с апетита и зрението, така че почти напълно ослепял.

Тримата принцове, които много обичали баща си, решили да не оставят повече здравето му на невежите и суеверни грижи на жените от харема. След като се уговорили помежду си, те отишли при султана и като му целунали ръка, казали:

— Скъпи татко, твоето лице пожълтява, апетитът ти намалява и зрението ти отслабва. Ако нещата продължават така, скоро ще се наложи да си късаме дрехите от скръб, че сме загубили опората на целия си живот. Затова ти трябва да се вслушаш в нашия съвет и да го последваш. Ние решихме, че не жените от харема, а нашите жени отсега нататък ще приготвят храната ти, защото те са много изкусни в кухнята и от тяхното готвене ще ти се възвърне апетитът, което ще ти даде сила и здраве, а с тях и зрението ти ще се възстанови.

Султанът бил дълбоко трогнат от загрижеността на синовете си.

— Аллах да изсипе благословията си над вас! — казал той. — Ала боя се, че това ще създаде голямо неудобство на жените ви.

— Неудобство на жените ни? — извикали те. — Те са твои покорни слугини и сега за тях няма по-важно нещо в живота от това да ти приготвят храната, която ще възстанови здравето ти. Ние се договорихме всяка от тях да приготвя отделно ястие и ти да си избираш това, което най-много ти харесва на вид, мирис и вкус. Така апетитът ти ще се възвърне и очите ти ще се излекуват.

— Вие знаете по-добре от мене кое е най-доброто — отговорил султанът и ги прегърнал.

Тримата принцове отишли радостни при жените си и им заръчали да приготвят най-изключителните ястия, които умеят, и за да подтикнат съпругите си към съревнование, всеки от тях добавил:

— Много е важно баща ни да предпочете нашата кухня пред останалите!

След като дали своите нареждания на жените си, двамата по-големи братя не престанали да се шегуват с Мохамед и да го питат как готви една костенурка, но той посрещал всичките им подигравки със спокойна усмивка.

Неговата жена, голямата самотна костенурка, само чакала такава възможност, за да покаже на какво е способна. Тя се заловила веднага за работа и първата ѝ грижа била да изпрати една своя доверена прислужница при по-голямата си етърва с молба да ѝ даде всички изпражнения от плъхове и мишки, които успее да събере в къщата си, защото костенурката, която не използвала никакви други подправки, може би щяла да има нужда от тях при приготвянето на оризовите ястия за султана.

— За нищо на света няма да направя това — казала си жената на Али. — Ако от тези неща стават наистина хубави подправки, нека жалката костенурка си ги набави сама. Аз бих могла да ги използвам всичките за себе си.

А на прислужницата казала:

— Съжалявам, че трябва да откажа на молбата на господарката ти, но едва ли имам достатъчно изпражнения от плъхове и мишки и за собствените си нужди.

Когато прислужницата се върнала с този отговор, костенурката се засмяла доволно и я изпратила при жената на Хюсеин с молба за всичкия тор от кокошки и гълъби, с който разполага. Прислужницата и този път се върнала с празни ръце и с враждебно и оскърбително послание от втората принцеса. А когато костенурката я накарала да ѝ повтори думите на принцесата, тя изпаднала във възторг и толкова се развеселила, че се смяла, докато се преобърнала по гръб.

Щом се посъвзела малко, тя приготвила ястията, които умеела да прави най-добре, сложила ги в един съд, който покрила с плетен похлупак от ракиа, а после го увила в салфетка, ухаеща на рози. След това изпратила прислужницата си с гозбата при султана точно в момента, когато другите две снахи изпращали робини с техните гозби.

Дошло време за ядене и султанът седнал пред трите блюда, но когато вдигнал похлупака на онова, което изпратила жената на най-големия му син, оттам се вдигнала такава мръсна пара и миризма на миши изпражнения, че можела да задуши и слон.

Това зловоние толкова разстроило султана, че той моментално изпаднал в несвяст. Когато най-после синовете му успели да го свестят с помощта на розова вода и като му духали с ветрила, той се надигнал, бълвайки ужасни проклетия по адрес на снаха си.

Като минало малко време, той се поуспокоил и се съгласил да опита второто блюдо. Но щом го отхлупил, смрадлива воня на прегорял птичи тор нахлула в гърлото и очите му и той помислил, че ослепява и че е настъпил последният му час. Едва когато отворили широко всички прозорци, изхвърлили блюдото и прекадили тамян, за да пречистят въздуха, погнусеният старец събрал сили да каже:

— Какво зло съм сторил на жените ви, синове мои, та се опитват да ме вкарат без време в гроба?

Двамата по-старши принцове могли само да отвърнат, че нищо не разбират, а младият Мохамед целунал бащината си десница и го замолил да забрави досегашните си разочарования, като се наслади на третото блюдо.

— Какво искаш да кажеш, Мохамед? — викнал гневно султанът, изпълнен с негодувание. — Подиграваш ли се със стария си баща? След като жените са приготвили такава отвратителна храна, мислиш ли, че бих се докоснал до стотвеното от една костенурка? Виждам, всички вие сте се наговорили да ме довършите.

Мохамед застанал на колене и се заклел в живота си и в правата вяра, че третото блюдо ще компенсира всички неприятности и че той самият е готов да изяде от него всичко, което не е по вкуса на баща му. Той го убеждавал така пламенно и смирено, че султанът най-накрая направил знак на роба да вдигне третия капак и зачакал със стиснати зъби, като промърморил:

— Да ме пази Аллах!

Ала сякаш духът на кулинарното изкуство се издигнал оттам — такъв божествен аромат се разнесъл от ястието, което костенурката била приготвила. Той разведрил сърцето на стария човек, изпълнил дробовете му, зарадвал обонянието му и върнал загубения му апетит, прояснил очите му и изострил зрението му. Султанът се хранил цял

час, без да спира, после изпил един чудесен шербет от мускус и разбити белтъци и накрая завършил с няколко оригвания, идващи чак от дълбините на доволния му стомах.

В отлично разположение на духа, той благодарил на Аллах и похвалил готварството на костенурката. Мохамед отвърнал на тези похвали скромно, за да не събуди ревността на братята си.

— Това е само едно от уменията на моята жена, скъпи татко — казал той. — Да даде Аллах един ден тя напълно да заслужи твоето одобрение.

После той помолил султана да позволи на костенурката да поеме напълно грижите за неговото хранене и възхитеният му баща охотно се съгласил на това, при което за няколко седмици здравето и зрението му напълно се възстановили.

В чест на изцелението си султанът обявил голям празник и заповядал на тримата си сина да присъстват с жените си. Веднага двете по-големи принцеси започнали да се приготвят, за да се появят както подобава пред свекъра си и да получат одобрението му.

Голямата костенурка също обмисляла как да подобри репутацията на мъжа си пред хората, като се появи с красива свита и елегантно облекло.

Първата ѝ работа била да изпрати вярната си прислужница при жената на Али с молба да ѝ заеме голямата гъска от двора си, за да може костенурката да я използва като подходящ кон, с който да отиде на празненството. Принцесата отказала толкова решително, че добрата костенурка паднала по гръб от смях, когато ѝ донесли отговора.

След това тя изпратила да заемат от втората принцеса големия ѝ козел за същата цел и когато получила втори, много по-груб отказ, костенурката била обхваната от такова неистово веселие, каквото никога не ѝ се било случвало преди.

Дошъл часът на празненството и жените от свитата на старата султанка се подредили пред външната врата на харема, за да посрещнат трите царствени невесты. Докато чакали, срещу тях се задал облак прах и когато се разнесъл, видели една гигантска гъска, която препускала напред със скоростта на вятъра, като се поклащала, мятала крака наляво и надясно, пляскала с криле и носела първата принцеса на страната, вкопчена в шията ѝ и примряла от ужас. Почти веднага след това един козел, който се изправял на задните си крака и диво

вресъл, пристигнал също пред входа, носейки на гърба си втората принцеса, цялата покрита с прах и нечистотии. Султанът и жена му били много оскърбени от това двойно излагане и той извикал:

— Като че ли не им стигаше да ме задушат и отровят — искат и да ме направят за смях пред хората!

Жената на султана приела студено двете жени и неудобното мълчание било нарушено едва при пристигането на третата принцеса. Султанът и жена му били изпълнени с мрачно предчувствие и си казали един на друг:

— О, всемогъщи Аллах! Щом като две човешки същества можаха така да се изложат, какво ли можем да очакваме от една костенурка?

Като си говорели така, те зачакали със затаен дъх какво ще се случи.

Задала се първата редица вестители, обявяващи пристигането на жената на принц Мохамед, и веднага след тях идели четирима напети кочияши, облечени в брокат и богати туники с дълги ръкави, които предвождали паланкина^[1]. Той бил покрит с ярко оцветени коприни и чернокожите мъже, които го носели, го оставили долу до стълбището. Една непозната принцеса, нагиздена великолепно, слязла от него и жените, които си помислили, че е придворна дама, зачакали да слезе и костенурката. Но когато паланкинът бил отнесен и единствено това прекрасно видение заизкачвало стълбите, те я разпознали като невестата на Мохамед и я приели с почести и възхищение. Сърцето на султана възликувало, като видял нейното изящество и благородство, очарователни маниери и хармонични движения.

Султанът веднага поканил синовете си и жените им да седнат до него и султанката и когато заели местата си, ястията били поднесени.

Първото ястие било, както обикновено, от огромно количество ориз, задушен в масло. Преди някой да успее да си гребне от него, прекрасната принцеса повдигнала съда и изсипала цялото му съдържание върху косата си. Мигновено всяко зрънце ориз се превърнало в перла, перлите се плъзнали надолу по дългите ѝ кичури коса и с тих звън се стекли на пода като блестящ водопад.

Преди някой да се е съвзел от това възхитително чудо, тя вдигнала един голям супник, пълен с гъста зелена супа, и изляла съдържанието му върху главата си по същия начин. Зелената супа се

превърнала на струи от смарагди в косите ѝ, които рукнали около нея подобно зелени дъждовни капки и смесили морските си багри с перлите на пода.

По време на възхитеното объркване, което последвало, слугите донесли още ориз и зелена супа, за да се хранят гостите, и сега двете по-големи принцеси, които били прежълтели от завист, решили да не останат по-назад. Най-голямата грабнала съда с ориз, а втората супника със зелена супа и двете изсипали съдържанието им върху главите си. Но оризът си останал ориз в косата на първата и ужасно я оцапал с масло, а супата си останала супа и се стекла на лепкави струи по косата, лицето и дрехите на втората, досущ като кравешка помия.

Султанът бил възмутен от тези инциденти и заповядал на двете си по-големи снахи да напуснат празненството, като обявил, че не иска повече нито да ги вижда, нито да ги чува, нито да им търпи миризмата. И така, ядосаните им мъже ги отвели и можете да си представите, как носовете на четиримата увиснали почти до земята.

Когато принц Мохамед и неговата принцеса вълшебница останали сами със султана, той ги прегърнал и ги притиснал до сърцето си с думите:

— Само вие сте мои деца!

Той написал завещание, с което оставял трона на най-малкия си син и като свикал емирите и везирите, съобщил им намерението си. После казал на двамата млади:

— Искам завинаги да останете да живеете с мен в двореца.

— Слушаме и се подчиняваме — отговорили те. — Желанието на нашия баща е закон за нас.

За да не се изкуши някога отново да приеме образа на костенурка и така да засегне чувствата на стария султан, принцесата наредила на прислужницата си да донесе голямата самотна коруба, която била оставила вкъщи този ден, и като я донесли, изгорила я без съжаление. Оттогава завинаги запазила истинския си прекрасен образ. Слава на Аллах, който ѝ дал такава голяма хубост, за чудо и приказ!

Всевишният изсипал благословията си върху тях двамата и ги дарил с многобройна челяд.

Илюстрация: Х. Дж. Форд (The Olive Fairy Book. Andrew Lang, editor. Henry Justice Ford, illustrator. London: Longmans, Green & Co., 1907)

[1] Паланкин — средство за придвижване на високопоставените особи във вид на покрита носилка, кресло или кабина, което било носено върху раменете на няколко души. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.